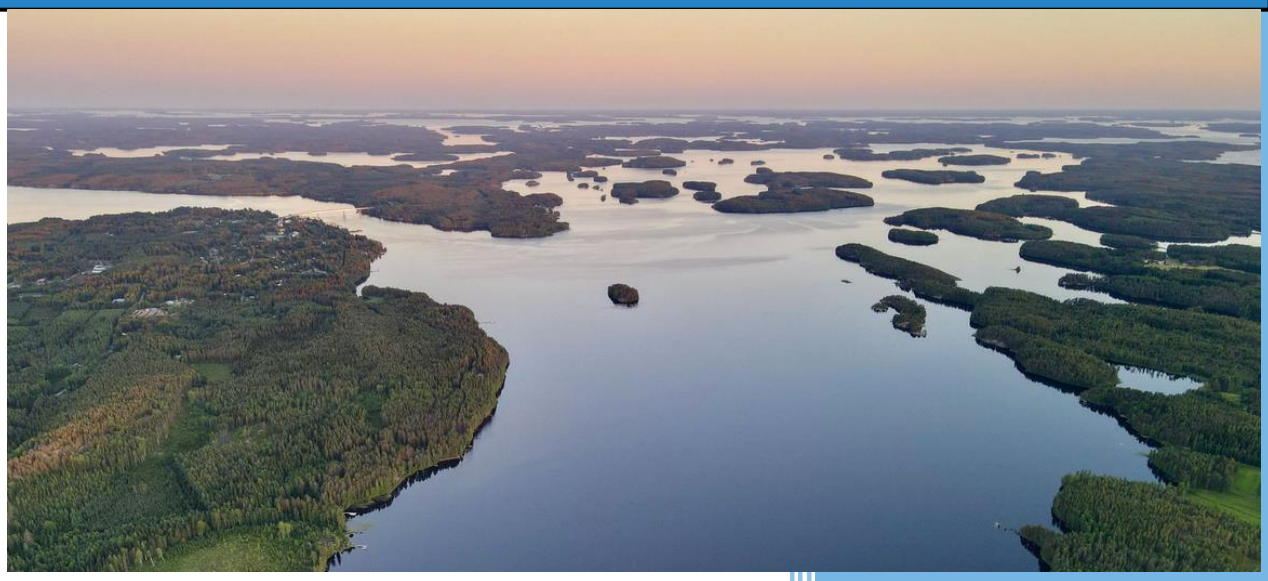
Puumalan vesiliikelaitos

Puumalan vesiliikelaitoksen talousarvio 2027

VESILIIKELAITOKSEN TALOUSARVIOESITYS VUODELLE 2027 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2027-2029

Puumalan Vesiliikelaitoksen talousarvioesitys vuodelle 2027 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2029 perustuvat Puumalan kunnan ja Puumalan Vesiliikelaitoksen tuleviin strategisiin tavoitteisiin. Talousarvion 2027 valmisteluaineiston mukaisesti liikelaitosten palvelutuotannon kehittämisessä on huomioitu kunnan strategiset tavoitteet niiltä osin kuin liikelaitoksen toiminta vaikuttaa kunnanvaltuustotasolle vaikuttavuuden kehittymiseen. Liikelaitoksia sitova erä on korvaus peruspääomasta. Palvelutuotannossa lähtökohtana on tuottaa toiminnan ja riskien kannalta hallittavaa vesihuoltoa toiminta-alueella. Vesilaitoksen tulevaisuuden ohjauksessa ja raportoinnissa käytetään samaa ohjetta kuin peruskunnassa.

Liikelaitoksen johtokunnan on valmisteltava liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma ja esitettävä se valtuustolle. Johtokunnan esitys liitetään osaksi kunnanhallituksen esitystä kunnan talousarvioksi ja suunnitelmaksi valtuustolle. Valtuusto voi hyväksyessään kunnan talousarvion ja -suunnitelman muuttaa johtokunnan esitystä liikelaitoksen tavoitteista ja liikelaitosta sitovista eristä kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa. Valtuusto voi hallintosäännössä pitää päätösvallan itsellään koskien liikelaitoksen investointien ja muiden pitkävaikutteisten menojen hyväksymistä. Muussa tapauksessa niistäkin päättää johtokunta (KuntaL 67 §).

Kunnan talousarvion rakennetta vastaavasti liikelaitoksen talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 120 §). Tuloslaskelmaosa toimii käyttötalousosana sellaisessa liikelaitoksessa, jolla ei ole useita tehtäviä.

Vesilaitoksen tunnusluvut, sitovat tavoitteet ja yhteenveto investointien määrästä on esitetty oheisessa talousarvioesityksessä. Talousarvioesitys esitetään kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Vesiliikelaitoksen talousarvioesityksessä on huomioitu yleisen kustannustason nousu, operaattorin ylläpitokorvauksen nousu, vedenmyynnin mahdollinen alenema sekä energian hinta.

Talousarvioesityksessä toimintakatteeksi esitetään 164 481 euroa. Liikevaihdoksi talousarvion laadintavaiheessa muodostuu 616 150 euroa ja kuluiksi 451 669 euroa.

Seuraavassa on esitetty Puumalan Vesiliikelaitoksen liikevaihto, käyttökustannukset ja toimintakate vuoden 2027 talousarvioesityksessä, joka käsittää aikavälin 1.1.2027–31.12.2029.

		TA 2027	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatuotot		445 250	458 608	472 366
Liiketoiminnan muut tuotot		73 165	75 360	77 621
Sisäiset vesi- ja viemärimaksut		97 735	100 667	103 687
Toimintakulut		451 669	465 219	479 176
Toimintakate		164 481	169 415	174 498

Talousarvion 2027 perusteena on käytetty seuraavia oletuksia:

- Vedenmyynnin oletetaan olevan vuoden 2027 tasolla. Vesi- ja viemärilaitoksen tuotoiksi muodostuu 616 150 euroa.

- Toimintakuluiksi muodostuu 451 669 euroa ja toimintakatteeksi 164 481 euroa.

- Investointien loppusumma on 268 400 euroa.

- Veden ja jäteveden käyttömaksua on korotettu tulevalle vuodelle 10 %. Veden ja jäteveden arvonlisäverollinen yhteishinta on 8,37 euroa/m^3, alv 25,5 %. Perusmaksuja on korotettu 15 %.

Hintojen korotuksella on kompensoitu yleisen kustannustason nousua. Pidempiaikaisena talouden tavoitteena on, että toimintakate riittää kattamaan lainojen korkomenot, poistot ja peruspääomakorvauksen. Korotus mahdollistaa pääomakulujen hoitamisen sekä vesihuollon järjestämisen kannalta tärkeiden investointihankkeiden jatkumisen tulevien suunnitelmien mukaisesti. Seuraavan tulevien vuosien aikana tulee panostaa vesihuoltoverkoston saneeraukseen ja tulevien laitteiden sekä laitosten saneerauksien. Veden käyttömaksun korotuksesta asuinrakennuksille aiheutuu keskimäärin 60,80 euron ja perusmaksun korotuksesta 19,70 euron lisäys kuluttajan vuotuiseen vesilaskuun.

Vesilaitosta sitovina taloudellisina tavoitteina tuloutetaan kunnalle korvausta peruspääomasta 9 000 euroa.

Rahoituslaskelmassa on huomioitu se, että vesiliikelaitoksen tarkoituksena on muuttaa noin 80 000 euron Nordean tililimiitti lainaksi (rahoituslaitos tai kunta).

Investoinnit

Investointimenojen kokonaismäärä on 268 400 euroa.

Laitosinvestointien loppusumma on 65 000 euroa. Laitosinvestoinneissa on varauduttu mm. yhden pumppaamon uusimiseen. Kanttorilanrannan vesi- ja viemärilinjojen suunnittelu sekä rakentamiseen on varattu 160 000 €. Kanttorilanrannan investointi on ehdollinen sille, että kaava hyväksytään ja se saa lainvoiman. Investointi on huomioitu rahoituslaskelmassa ja se on tarkoitus toteuttaa joko ulkopuolisen lainan nostamisen kautta tai kunnan vesiliikelaitokselle myöntämänä sisäisenä lainana.

Investointeihin varattu määräraha on sitova ja sen ylittämien edellyttää kunnanvaltuuston hyväksymisen.

Vesiliikelaitoksen palvelusuunnitelma ja strategiset tavoitteet

Puumalan Vesiliikelaitos on alkanut tuottaa vesihuoltopalveluja toiminta-alueellaan 1.6.2025 alkaen. Vesiliikelaitoksen toiminta-alue on sama kuin Puumalan vesiosuuskunnan toiminta-alue. Vesilaitoksen asiakkaita ovat aikaisemman Puumalan vesiosuuskunnan jäsenet. Vesilaitoksen palvelut tuotetaan liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Vesilaitos hoitaa kaikki käyttömenonsa sekä uudistus- ja korvausinvestoinnit hankkimallaan tulorahoituksella.

Palvelusuunnitelma

Liikelaitoksella on viisijäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa sekä vastaa sen hallinnon, toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Vesiliikelaitoksen toiminnan painopisteet on asetettu siten, että ne tukevat valtuuston vahvistamia kunnan strategisia tavoitteita.

Puumalan kuntastrategiassa Arvokas Saimaa -painopisteessä on osoitettu tavoite koskien vesihuoltoa. Tavoitteena on puhtaan käyttöveden varmistaminen ja uusien teknologioiden hyödyntäminen vesienkäsittelyssä. Tavoite on ohjannut vesiliikelaitoksen talousarviovuoden 2027 toimenpiteiden suunnittelua.

1. **Kuntastrategian painopiste: Hyvinvoiva ihminen**

Painopiste: Hyvinvoiva ihminen		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	**Tavoite ja vastuu**	**Mittari**
Puhtaan käyttöveden varmistaminen	Tavoite: Vedenjakelussa ei ole toimintakatkoksia tai -häiriöitä. Vastuu: vesilaitos ja operaattori	Toimintahäiriöiden määrää laskee.
Riskienhallintasuunnitelman tekeminen.	Tavoite: Riskienhallinnan huomioiminen. Vastuu: vesilaitos ja operaattori	Riskienhallintasuunnitelma päivitetty vuoden 2027 aikana.
Laaditaan verkostojen huuhtelusuunnitelma ja toimenpiteet aikataulutetaan.	Tavoite: Ennaltaehkäistään verkoston huuhtelun avulla häiriötilanteiden syntymistä jatkossa. Vastuu: vesilaitos ja operaattori	Huuhtelusuunnitelma valmiiksi ja huuhtelujen tekeminen vuoden 2027 alku puoliskolla.

Kuntastrategian tavoite: Hyvinvoiva ihminen		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	**Tavoite ja vastuu**	**Mittari**
Uusien liittymien myynti erityisesti Kotiniemen asuinalueelta ja uusien liittymien myynti Kanttorilanrannan alueelta	Tavoite: Yhteistyössä kunnan kanssa tehdään aktiivista tonttimarkkinointia ja tavoitellaan tonttikauppojen kasvua sekä edistetään tonteille rakentamista. Vastuu: kunta ja vesilaitos yhteistyössä	Uusien liittymien tavoitemäärä Kotiniemessä vuonna 2027: 2 kpl ja Kanttorilanrannan alueelta vuonna 2027 1 kpl

Kuntastrategian tavoite: Palvelukulttuuri		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	**Tavoite ja vastuu**	**Mittari**
Kerätään palautetta vesiliikelaitoksen asiakkailta	Tavoite: parannetaan vesiliikelaitoksen toimintaa palautteen pohjalta Vastuu: vesiliikelaitos ja operaattori	Asiakaspalautteen säännöllinen seuranta

Kuntastrategian tavoite: Yrittäjäystävällinen ja elinvoimainen kunta		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	**Tavoite ja vastuu**	**Mittari**
Pitkän aikavälin investointisuunnitelman laadinta ja taloudenhallintasuunnitelman laadinta	Tavoite: Tulevaisuuden investointeihin varautuminen Vastuu: vesiliikelaitos ja operaattori	Suunnitelma valmistellaan vuoden 2027 aikana.
Taloutta tasapainotetaan kustannustarkastelulla, vesitaksojen tarkastamisella sekä investointien tulevaisuussuunnittelulla.	Tavoite: Vesiliikelaitoksen talouden tasapainon saavuttaminen suunnitelmakaudella Vastuu: vesiliikelaitos	Talouden tasapaino

Sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	**Mittari**
Liikeylijäämä	80 089 €
Korvaus peruspääomasta	9 000 €

PUUMALAN VESILIIKELAITOKSEN TALOUSARVIO

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	252 064	400 104	445 250	458 608	472 366
Sisäiset vesi- ja jätevesimaksut	56 171	87 590	97 735	100 667	103 687
Liiketoiminnan muut tuotot	15 716	66 514	73 165	75 360	77 621
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 103	-60 000	-60 000	-61 800	-63 654
Palvelujen ostot	-67 530,51	-165 560	-75 848	-78 123	-80 467
Palvelujen osto, JSP	-162 497	-148 988	-288 921	-297 589	-306 516
SIS palveluiden ostot	-10 250	-26 900	-26 900	-27 707	-28 538
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Henkilöstösivukulut					
Poistot ja arvonalennukset	-32 624	-65 000	-79 392	-81 774	-84 227
Liiketoiminnan muut kulut	-1 972	-5 000	-5 000	-5 150	-5 305
Liikeylijäämä (-alijäämä)	22 974,3	82 760	80 089	82 492	84 966
Rahoitustuoto ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	3				
SIS Kunnalle maksetut korkokulut		-15 000	-15 000	-15 450	-15 914
Muille maksetut korkokulut	-3 312	-8 000	-8 000	-8 240	-8 487
SIS Korvaus peruspääomasta	-5 250	-9 000	-9 000	-9 270	-9 548
Muut rahoituskulut	-26				
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	14 389	50 760	48 089	49 532	51 018
Satunnaiset kulut					
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	14 389	50 760	48 089	49 532	51 018
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 389	50 760	48 089	49 532	51 018

Rahoituslaskelma			-451 669	-465 219	-479 176
			164 481	169 415	174 498
Toiminnan rahavirta					
Liikeylijäämä (-alijäämä)	22 974	82 760	80 089	82 492	84 966
Poistot ja arvonalentumiset	32 624	65 000	79 392	81 774	84 227
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 585	-32 000	-32 000	-32 960	-33 949
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-223 058	-245 000	-268 400	-149 000	-110 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-176 044	-129 240	-140 919	-17 694	25 245
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset	273 947	105 010	215 013	25 000	25 000
Oman pääoman muutokset	300 000				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-253 468				
Rahoituksen rahavirta	320 479	105 010	215 013	25 000	25 000
Rahavarojen muutos	144 435	-24 230	74 094	7 306	50 245

Toiminnan nykytila ja toimintaympäristön muutos

Vesiliikelaitos on perustettu Puumalan kunnanvaltuuston päätöksellä 17.2.2025 ja sen johtajaksi on valittu Puumalan kunnanvaltuuston päätöksellä 24.3.2025 Heikki Virta. Vesilaitoksen vastuu vesihuoltotoiminnasta on siirtynyt vesiliikelaitokselle 1.6.2025.

Kauppakirja vesihuolto-omaisuuden ja -liiketoiminnan siirtämisestä on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.2.2025 ja vesiosuuskunnan yleisessä kokouksessa 26.3.2025. Vesihuollon operaattorin on valinnut Puumalan kunnanhallitus 24.3.2025 valtuuston antamaan mandaattiin perustuen.

Kunnan ja vesiosuuskunnan välisessä kaupassa on siirtynyt kunnan palvelukseen yksi työntekijä.

Vesihuoltotoiminnan siirtyminen kunnalle on ollut iso organisaatiomuutos. Vesihuoltotoimintoja on 1.6.2025 alkaen hallinnoinut Puumalan vesiliikelaitos ja operaattorina toiminut Järvi Saimaan palvelut Oy. Puumalan vesiliikelaitoksen toiminta ja operaattori Järvi-Saimaan palvelujen toiminta on jo vakiintunut vuoden 2026 aikana.

Tulevan vuoden suurimpana yksittäisenä investointina tulee olemaan uuden asuinalueen, Kanttorilanrannan vesi- ja viemärilinjojen suunnittelu sekä toteutus. Kun Kanttorilanrannan asemakaavoitus saa lainvoiman niin tämän alueen vesi- ja viemärijärjestelmien suunnitteluun sekä toteutukseen tulee varata 160 000 euroa. Laitosinvestointien loppusumma on 65 000 euroa. Laitosinvestoinneissa on varauduttu yhden jätevesipumppaamon uusimisiin.

Tuleville vuosille on haettu avustushakemus pohjavesialueiden suojelusuunnitelman laatimiselle ja tekopohjavesitutkimuksen toteuttamiselle. Puumalan kunta ja vesiliikelaitos hakevat Itä-Suomen elinvoimakeskukselta avustusta hankkeeseen, jonka tavoitteena on turvata kunnan pohjavesivarantojen riittävyys ja vedenlaatu sekä varmistaa turvallinen vedenhankinta myös poikkeus- ja kriisitilanteissa.

Hanke koostuu kahdesta työpaketista, Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman laatimisesta ja tekopohjavesilaitoksen perustamiseen liittyvistä tutkimuksista. Hanketta on tarkoitus toteuttaa kahden vuoden aikana, vuosina 2027-2028. Hankkeen tavoitteena on parantaa Puumalan vedenhankinnan toimintavarmuutta, vähentää pohjavesiin kohdistuvia riskejä ja turvata laadukkaan talousveden saatavuus pitkällä aikavälillä.

Ostopalvelut

Merkittävä osa vesilaitoksen menoista on ulkoistettuja ostopalveluja ja suurin osa ostopalveluista on Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä ostettavaa operointipalvelua.